

Warszawa, dnia 23 października 2020 r.

**RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER FINANSÓW,
FUNDUSZY I POLITYKI REGIONALNEJ**

PT3.056.6.2020

Pan
Roman Jacek Arseniuk

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

W związku z petycją z dnia 31 lipca 2020 r. w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej, polegającej na wprowadzeniu do wyliczenia punktu czwartego art. 86 ust. 2 ustawy o podatku od towarów i usług następującego tekstu: „*kwota zapłaconego podatku należnego z tytułu.*”, uprzejmie informuję.

W petycji wskazano, że „(...) *Cały problem jest w tym, jakie znaczenie MF przypisuje terminowi „VAT należny.*”.

Odnosząc się do zaprezentowanych w ww. petycji poglądów na temat sformułowania „*podatek należny*” pod kątem propozycji dokonania zmiany w regulacjach ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług¹, dalej: „*ustawa o VAT*”, dotyczących prawa do odliczenia podatku naliczonego, należy podkreślić, że kwestie dotyczące prawa do odliczenia podatku naliczonego, również w kontekście prawidłowości obowiązujących tłumaczeń oraz zgodności z prawem unijnym polskiej ustawy o VAT stanowiły już przedmiot Pana petycji z dnia 18 grudnia 2018 r. oraz z dnia 12 kwietnia 2019 r.

Zachowują aktualność jednoznaczne, kompleksowe, merytoryczne odpowiedzi na ww. petycje, które zostały udzielone pismami nr PT3.056.8.2018.LBE.535 z dnia 14 marca 2019 r. oraz nr PT4.056.1.2019 z dnia 12 lipca 2019 r.

Propozycja podjęcia inicjatywy ustawodawczej na gruncie przepisów o podatku od towarów i usług, która prowadzi do uzależnienia prawa do odliczenia podatku VAT od zapłaty tego podatku w transakcjach dokonywanych w różnych schematach nie zasługuje na uwzględnienie z powodu jej sprzeczności z zasadami rządzącymi podatkiem od wartości dodanej oraz niezgodności z regulacjami unijnymi w zakresie podatku od wartości dodanej.

System podatku VAT w Unii Europejskiej podlega harmonizacji, co oznacza, że państwa członkowskie zobowiązane są do przestrzegania zgodności krajowych przepisów w zakresie podatku VAT z regulacjami wynikającymi z prawa unijnego. Z tych też względów regulacje przyjęte w przepisach ustawy o VAT, muszą być zgodne w szczególności z przepisami dyrektywy

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 106, z późn. zm.

Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej², dalej: „dyrektywa VAT”.

Artykuł 168 lit. a dyrektywy VAT stanowi, że jeżeli towary i usługi wykorzystywane są na potrzeby opodatkowanych transakcji podatnika, podatnik jest uprawniony, w państwie członkowskim, w którym dokonuje tych transakcji, do odliczenia od kwoty VAT, którą jest zobowiązany zapłacić, kwoty VAT należnego lub zapłaconego w tym państwie członkowskim od towarów i usług, które zostały mu dostarczone lub które mają być mu dostarczone przez innego podatnika. Przedmiotowa regulacja dyrektywy VAT (której odpowiada art. 86 ustawy o VAT) wskazuje, że podatnikom przysługuje prawo do odliczenia podatku VAT „należnego lub zapłaconego”.

Podstawowymi cechami konstrukcji podatku od wartości dodanej (w Polsce podatku VAT) są powszechność, wielofazowość i potrącalność (podatkiem VAT obciążona jest co do zasady ostateczna konsumpcja), a jedną z fundamentalnych zasad podatku od wartości dodanej gwarantujących realizację tych założeń, jest zasada neutralności podatku dla podatników, wynikająca z postanowień art. 1 dyrektywy VAT.

Wspólny system podatku od wartości dodanej zapewnia zatem, że każda działalność gospodarcza pod warunkiem, że sama podlega VAT, jest opodatkowana w sposób całkowicie neutralny.

Podatek powinien być naliczany na wszystkich stadiach obrotu, z etapem sprzedaży detalicznej włącznie. Mechanizmem zapewniającym obciążenie podatkiem wyłącznie ostatecznych odbiorców towarów i usług, przy jednoczesnym naliczaniu podatku na każdym etapie obrotu, jest wskazana zasada neutralności polegająca na uwolnieniu przedsiębiorcy od kosztów podatku VAT zapłaconego lub podlegającego zapłacie w toku jego działalności gospodarczej.

Uzależnienie zatem odliczenia VAT od wymagalności u podatnika zapłaty podatku naruszałoby wypracowane dotychczas zasady podatku VAT, jak również utrudniałoby odliczenie VAT w szeregu przypadków związanych np. z działalnością inwestycyjną, ponoszonymi przez podatników kosztami ogólnymi lub szeroko rozumianym zamiarem prowadzenia działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na petycję z dnia 14 marca 2019 r. zostało w sposób zasadny przywołane ugruntowane orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: „TSUE”) w zakresie ustalania prawa do odliczenia VAT nie tylko zapłaconego, ale również należnego (wyroki w sprawach: C-414/10 Veleclair SA; C-354/03, C-355/03 i C-484/03 Optigen i in.; C-439/04 i C-4400/04 Kittel i Recolta Recycling). Wykładnia przedstawiona w orzecznictwie TSUE potwierdza, że zakres prawa do odliczenia określony w art. 168 dyrektywy VAT należy m.in. odczytywać w ten sposób, że przysługuje podatnikom prawo do odliczenia VAT zarówno należnego, jak i zapłaconego.

Należy podkreślić, że prawo do odliczenia VAT stanowi integralną część systemu VAT i co do zasady nie podlega ograniczeniu. Jest ono wykonywane w sposób bezpośredni w stosunku do całego podatku obciążającego czynności powodujące naliczenie podatku (wyrok w sprawie C-132/16, Iberdrola Inmobiliaria Real Estate Investments). System odliczeń ma bowiem na celu całkowite uwolnienie przedsiębiorcy od ciężaru VAT podlegającego zapłacie lub zapłaconego w ramach całej prowadzonej przez niego działalności gospodarczej. Wspólny system VAT gwarantuje w ten sposób w zakresie ciężaru podatkowego neutralność jakiegokolwiek działalności gospodarczej, niezależnie od jej celu lub rezultatu, pod warunkiem że co do zasady podlega ona

² Dz. Urz. UE.L Nr 347, str. 1, z późn. zm.

sama temu podatkowi. Prawo do odliczenia zostaje przyznane podatnikowi nawet w przypadku braku bezpośredniego i ścisłego związku pomiędzy konkretną transakcją powodującą naliczenie podatku a jedną transakcją objętą podatkiem należnym lub większą liczbą takich transakcji, które dają prawo do odliczenia, gdy koszty omawianych usług należą do kosztów ogólnych podatnika i jako takie stanowią elementy składowe ceny dostarczanych przez niego towarów lub świadczonych przez niego usług. Koszty takie zachowują bowiem bezpośredni i ścisły związek z całą działalnością gospodarczą podatnika (wyrok w sprawie C-132/16 Iberdrola Inmobiliaria Real Estate Investments).

Jednocześnie wymaga wskazania, że przedstawiona w petycji z dnia 31 lipca 2020 r. polemika na temat zasad techniki prawodawczej i redakcyjnej krajowych i unijnych aktów prawnych oraz prawidłowości wersji tłumaczeń przepisów unijnych nie stanowi nowych faktów, biorąc pod uwagę odpowiedzi, które zostały już udzielone na poprzednie petycje w tożsamej sprawie.

Tym niemniej, ponownie odnosząc się bezpośrednio do poruszonej w ww. petycji kwestii dokonania nieprawidłowego przetłumaczenia art. 168 lit. a dyrektywy VAT z języka angielskiego na język polski należy wskazać, że kwestia ta była również przedmiotem odpowiedzi na petycję (pismo z dnia 12 lipca 2019 r. nr PT4.056.1.2019).

Jedną z podstawowych zasad obowiązujących w UE jest wielojęzyczność. Wszystkie akty prawne są tworzone w językach urzędowych, przy czym każdy tekst jest traktowany jako jednakowo autentyczny. Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem TSUE przepisy prawa UE należy interpretować i stosować w sposób jednolity w świetle wersji sporządzonych we wszystkich językach urzędowych UE. W przypadku rozbieżności pomiędzy różnymi wersjami językowymi tekstu prawa Unii dany przepis należy interpretować z uwzględnieniem ogólnej systematyki i celu uregulowania, którego stanowi on część. Zgodnie z art. 288 TFUE dyrektywa wiąże każde państwo członkowskie do którego została skierowana, przy czym wybór form oraz środków implementacji należy do każdego z państw członkowskich.

Dla systemu VAT nie ma zatem znaczenia literalny zapis w motywach dyrektywy VAT określonych pojęć, gdyż w każdym przypadku dyrektywa VAT jest implementowana w taki sposób, aby zrealizować cel określony w dyrektywie, a nie dokonać literalnego przeniesienia przepisów dyrektywy VAT do prawodawstwa krajowego. Tym samym, nawet gdyby występowały ewentualne różnice w literalnym brzmieniu określonych pojęć, w tym związane z ich tłumaczeniem, to nie będą one miały przełożenia na niewłaściwą wykładnię przepisów dyrektywy VAT i nie będą prowadziły do różnic systemowych oraz podważenia podstawowych zasad podatku VAT.

Mając na uwadze cel jaki przyświecał propozycji legislacyjnej wyrażonej w petycji, tj. *walkę z międzynarodowymi mafiami podatkowymi w wyniku zlikwidowania możliwości „(...) obniżenia potrącalnego VAT należnego o kwoty wcześniej niezapłacone”*, należy zapewnić, że problematyka oszustw i nadużyć w obszarze opodatkowania podatkiem VAT oraz wyłudzeń tego podatku jest przedmiotem szczególnej uwagi Ministerstwa Finansów. Prowadzone są systematycznie prace analityczne ukierunkowane na określenie zarówno skali i rodzaju obecnie występujących, jak i potencjalnych nadużyć w podatku VAT i obszarów narażonych na ryzyko wystąpienia niepożądanych zjawisk prowadzących do uszczuplenia dochodów budżetu państwa z tytułu tego podatku, jak również na dobór odpowiednich środków, zgodnych z prawem unijnym, eliminujących nieprawidłowości w tym zakresie.

Ponadto w odniesieniu do zgłoszonej w petycji z dnia 31 lipca 2020 r. zalety propozycji legislacyjnej, zgodnie z którą *„(...) Radykalnie spadną zwroty VAT (wynoszące teraz chyba około sto miliardów), co spowoduje zwiększenie dochodu budżetu państwa z VAT (..) pozwoli*

na obniżenie stawek VAT.”, należy wskazać iż taka zmiana systemowa w podatku VAT nie tylko naruszyłaby prawo podatników do zwrotu podatku VAT, lecz przede wszystkim godziłaby we wskazane wyżej podstawowe zasady rządzące tym podatkiem.

W zakresie postulowanego rozszerzenia metody kasowej rozliczeń VAT postrzeganego w petycji z dnia 31 lipca 2020 r. jako sposób likwidacji negatywnych skutków dla uczciwych podatników spowodowanych radykalnym zmniejszeniem liczby zwrotów podatku VAT, aktualne pozostaje stanowisko w zakresie braku możliwości wprowadzenia metody kasowej rozliczeń podatku VAT jako powszechnego sposobu rozliczeń w tym podatku, które zostało wskazane w odpowiedziach z dnia 14 marca 2019 r. oraz z dnia 12 lipca 2019 r. na Pana poprzednie petycje.

Ponadto odnosząc się poruszonego w petycji z dnia 31 lipca 2020 r. wątku instytucji licencjonowanego fakturzysty, zachowuje aktualność odpowiedź w zakresie postulowanej instytucji udzielona pismem z dnia 16 kwietnia 2018 r. nr PT7.056.2.2018.175.KWA i nie są planowane prace nad ustawą o VAT związane z licencjonowaniem fakturzystów.

Jednocześnie zagadnienie odwróconego obciążenia, stanowiące przedmiot Pana petycji z dnia 16 sierpnia 2019 r., zostało wyjaśnione w odpowiedzi z dnia 6 listopada 2019 r. nr PT8.056.1.2019.

Z upoważnienia Ministra Finansów, Funduszy
i Polityki Regionalnej

Paweł Selera

Dyrektor

Departamentu Podatku od Towarów i Usług

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/